

رضایتمندی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی از وضعیت آموزش بالینی در بیمارستان‌های آموزشی زاهدان

زهرا پورنامدار^۱، حمید صالحی نیا^{۲*}، مهناز شهرکی پور^۳، سمانه سهراب زاده^۴

تاریخ دریافت مقاله: ۹۳/۶/۲

تاریخ پذیرش: ۹۴/۱/۱۷

چکیده

مقدمه: آموزش بالینی را می‌توان فعالیت تسهیل کننده یادگیری در محیط بالینی دانست. شناخت مشکلات موجود در این زمینه اولین گام برای اصلاح و بهبود برنامه های آموزشی می باشد. لذا این مطالعه با هدف تعیین رضایتمندی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی از وضعیت آموزش بالینی در بیمارستان های آموزشی زاهدان در سال ۱۳۹۲ صورت گرفت.

روش‌ها: این مطالعه بصورت مقطعی از نوع توصیفی- تحلیلی بود. که بر روی ۱۴۲ نفر از دانشجویان رشته پرستاری، مامایی و اتاق عمل ترم آخر مشغول به تحصیل در دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان به روش سرشماری انجام گرفت. داده ها با استفاده از پرسشنامه روا و پایای سنجش رضایتمندی از وضعیت آموزش بالینی جمع آوری گردید. داده ها با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های t و ANOVA از طریق نرم افزار آماری SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که در حیطه‌ی برنامه های آموزشی ۷۶/۸ درصد، در حیطه‌ی رضایت از عملکرد مربی ۷۰/۲ درصد، در حیطه-ی برخورد با دانشجو ۳۳/۹ درصد، در حیطه‌ی محیط آموزشی ۲۴/۶ درصد و در حیطه‌ی نظارت و ارزشیابی ۴۳ درصد دانشجویان از وضعیت موجود، رضایت نداشتند. بین جنسیت دانشجویان و رضایت از وضعیت آموزش بالینی رابطه معنی‌داری مشاهده گردید (p=۰/۰۰۶)، اما بین رضایت آنان و رشته تحصیلی رابطه معنی‌داری وجود نداشت.

نتیجه گیری: با توجه به پایین بودن رضایت دانشجویان از برنامه‌ها، عملکرد مربی و ارزشیابی، بازنگری در برنامه های آموزشی متناسب با نیازهای آموزشی دانشجویان و یکسان سازی شیوه های ارزشیابی دانشجویان در کارورزی پیشنهاد می‌گردد.

کلیدواژه‌ها: رضایتمندی، دانشجویان، آموزش، ارزیابی

مقدمه

آموزش بالینی را می‌توان فعالیت تسهیل کننده یادگیری در محیط بالینی دانست که در آن مربی بالینی و دانشجو به یک اندازه مشارکت دارند و هدف آن ایجاد تغییرات قابل اندازه‌گیری در دانشجو برای انجام مراقبت های بالینی است (۱). آموزش بالینی به عنوان اولین منبع یادگیری و شکل‌دهی هویت حرفه ای دانشجویان علوم پزشکی محسوب می‌شود (۲) و بسیار حائز اهمیت بوده بطوری که به عنوان قلب آموزش حرفه‌ای شناخته شده است زیرا بیش از نیمی

* نویسنده مسئول: حمید صالحی نیا، اپیدمیولوژیست، مرکز تحقیقات جراحی های کم تهاجمی، دانشگاه علوم پزشکی ایران، تهران، ایران. alesaleh70@yahoo.com
زهرا پورنامدار، مربی، گروه اتاق عمل، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، زاهدان، ایران.
مهناز شهرکی پور، استادیار آمار، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، زاهدان، ایران.

سمانه سهراب زاده، دانشجوی کارشناسی اتاق عمل، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی زاهدان، زاهدان، ایران.

از زمان آموزشی دانشجویان علوم پزشکی را تشکیل می‌دهد و اساس کسب مهارت های حرفه‌ای در آن‌ها می باشد (۳، ۴). از آن جایی که رشته های پرستاری، مامایی و اتاق عمل هر سه جزء رشته‌های علوم پزشکی بوده که لازم است کار عملی به بهترین شکل ممکن آموزش داده شود در نتیجه آموزش بالینی از اهمیت خاصی برخوردار است، بطوری که دانشجویان در پایان دوره تحصیلی خود باید قادر باشند مهارت های مختلف را با کفایت لازم به اجرا درآورند (۵)، از طرفی آموزش بالینی، برای دانشجو فرصتی فراهم می‌کند تا دانش نظری خود را به مهارت‌های ذهنی، روانی و حرکتی متنوعی که برای مراقبت از بیمار ضروری است، تبدیل کند (۶). ضعف برنامه‌ریزی در این زمینه مشکلاتی ایجاد می‌کند که در نهایت، ضعف مهارت حرفه ای و کاهش کارآیی دانش آموختگان را به دنبال خواهد داشت (۷)، باید توجه داشت که یادگیری دانشجویان علوم پزشکی در محیط‌های بالینی تا حدود زیادی تحت تاثیر میزان اثربخشی این

روش‌ها

این مطالعه بصورت مقطعی از نوع توصیفی-تحلیلی بود. جامعه پژوهش را دانشجویان ترم آخر مشغول به تحصیل در دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی زاهدان در سال ۱۳۹۲ به استثنای دانشجویان مهمان شامل ۱۴۲ نفر از رشته‌های پرستاری، مامایی و اتاق عمل در مقاطع کاردانی و کارشناسی را تشکیل دادند. برای دانشجویانی که شرایط ورود به مطالعه را داشتند، پس از کسب رضایت آگاهانه و ارائه توضیحات لازم، پرسشنامه سنجش رضایتمندی از وضعیت آموزش بالینی توزیع شد. برای جمع آوری داده‌ها از پرسشنامه برگرفته از مطالعات معصومه دل آرام (۷) و پیمان (۱۵) استفاده گردید. روایی و پایایی این پرسشنامه در مطالعه پیمان به روش آزمون مجدد مورد تایید قرار گرفته بود (۱۵). این پرسشنامه رضایتمندی حاوی ۳۳ سؤال سه گزینه‌ای (بله، تا حدودی، خیر) که وضعیت آموزش بالینی را در پنج حیطه شامل اهداف و برنامه آموزشی (۱۱ سؤال)، مربی (۹ سؤال)، برخورد با دانشجو (۴ سؤال)، محیط آموزشی (۵ سؤال)، و نظارت و ارزشیابی (۴ سؤال) و متغیرهای دموگرافیک شامل: جنس، رشته و مقطع تحصیلی بررسی می‌کند. با توجه به این که نوع گزینه‌های مربوط به سؤالات حیطه‌ها یعنی (بلی، تا حدودی، خیر) نشان دهنده میزان رضایتمندی پاسخگویان به عملکرد وضعیت آموزش بالینی بود، لذا به جواب‌های بله نمره ۱۰۰، تا حدودی نمره ۵۰ و خیر نمره صفر داده شد. سپس میانگین نمرات برای هر یک از سؤالات بین صفر تا صد محاسبه گردید. میانگین امتیازات در هر حیطه به عنوان رضایتمندی خوب ≥ 70 ، متوسط $40/1-69/9$ ، ضعیف ≤ 40 در نظر گرفته شد (۱). علاوه بر سؤالات مذکور، مشخصات دموگرافیک دانشجویان شامل جنس، رشته و مقطع تحصیلی نیز مورد پرسش قرار گرفت. پس از جمع آوری پرسشنامه‌ها، داده‌ها وارد نرم افزار آماری SPSS.Ver. 18 گردید، و با استفاده از آمار توصیفی و آزمون‌های آماری t مستقل و آنالیز واریانس تجزیه و تحلیل گردید.

یافته‌ها

در مجموع ۱۴۲ نفر ۲۱/۱ درصد (۳۰ نفر) پسر و ۷۸/۹ درصد (۱۱۲ نفر) دختر و از نظر رشته تحصیلی ۱۹ درصد پرستاری، ۴۰/۸ درصد مامایی و ۴۰/۱ درصد اتاق عمل و ۵۲/۱ درصد را دانشجویان کاردانی و ۴۷/۹ درصد را دانشجویان کارشناسی تشکیل می‌دادند.

محیط آموزشی قرار دارد. از عوامل مهم این اثربخشی بالینی که بسیار مورد توجه است، مامایی، مربی بالینی، محیط بالینی. خصوصیات فردی دانشجویان، ارزشیابی بالینی و برنامه ریزی آموزشی را نام برد (۸). یکی دیگر از مشکلات بسیار شایع در آموزش بالینی پزشکی و علوم پزشکی (پرستاری، مامایی، اتاق عمل) که شاید کمتر به آن توجه شده عوامل تنش‌زای محیط بالینی دانشجویان است که می‌تواند کیفیت آموزش بالینی را تحت تأثیر قرار دهد (۹)، عموماً اعتقاد بر این است که دانشجویان علوم پزشکی در طول دوره تحصیل با استرس‌های خیلی زیادی مواجه می‌گردند. مطالعات نشان داده است که وجود میزان بالای تنش و اضطراب در طول آموزش بالینی ممکن است روی یادگیری و موفقیت دانشجویان اثرات منفی داشته باشد (۱۰).

دانشجویان به عنوان دریافت کنندگان خدمات آموزشی، بهترین منبع برای شناسایی مشکلات آموزش بالینی هستند زیرا حضور و تعاملی مستقیم و بی واسطه با این فرایند دارند. شناسایی وضعیت آموزش بالینی، به رفع یا اصلاح نقاط ضعف کمک نموده و می‌تواند موجب بهبود دستیابی به اهداف آموزشی، تربیت افراد ماهر و ارائه خدمات مراقبتی با کیفیت بالاتر شود (۷). دانشگاه‌ها به عنوان محیط یادگیری بایستی امکانات لازم را برای تغییرات مثبت و سازنده در نگرش دانشجویان فراهم آورند تا با تشویق و ایجاد رغبت بیشتر، یادگیری پایدار و مستمر فراهم گردد (۱۱)، پژوهش‌های صورت گرفته در مورد وضعیت آموزش بالینی، نشان از نارضایتی دانشجویان از وضعیت آموزش بالینی دارد (۱۲، ۱۳) و این نارضایتی و مشکلات می‌تواند منجر به عدم تبحر بالینی دانشجویان گردد (۱۴). بر اساس مطالعات رضایت از وضعیت آموزش بالینی بسیار مهم می‌باشد، و بر حسب مکان و زمان می‌تواند متغیر باشد (۱۲، ۱۳)، لذا انجام پژوهش برای شناخت وضعیت موجود ضروری به نظر می‌رسد. با توجه به اهمیت آموزش بالینی در شکل دهی مهارت‌های اساسی و توانمندی‌های حرفه‌ای دانشجویان، بهتر است برنامه ریزان آموزشی شرایطی مطلوب و متناسب با نیازهای آموزشی دانشجویان در بخش‌های بالینی فراهم آورند تا امکان دستیابی به اهداف آموزشی فراهم گردد. لذا این مطالعه با هدف بررسی رضایتمندی دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی از وضعیت آموزش بالینی در بیمارستان‌های آموزشی انجام گردید.

دانشجویان سنجش ارزشیابی را خوب، ۴۲/۳ درصد متوسط و ۰/۷ درصد ضعیف عنوان نمودند.

نتایج آزمون t مستقل نشان داد بین جنسیت و نمره کل رضایتمندی در دانشجویان مورد مطالعه رابطه معنی داری از نظر آماری وجود دارد (p=۰/۰۰۶)، براساس همین آزمون بین مقطع تحصیلی (کاردانی یا کارشناسی) با نمره رضایتمندی رابطه معنی داری مشاهده نگردید (p=۰/۹۵). براساس آزمون آنالیز واریانس بین نمره رضایتمندی و رشته افراد رابطه معنی داری وجود ندارد (p=۰/۹۶). جدول شماره یک رابطه بین برخی متغیرها و نمره کل رضایتمندی را نشان می دهد.

براساس طبقه بندی انجام شده، در حیطه اهداف و برنامه آموزشی ۷۶/۸ درصد دانشجویان وضعیت را متوسط و تنها ۲۱/۱ درصد وضعیت را خوب گزارش کرده اند، از نظر رضایت از عملکرد مربی، ۹/۲ درصد دانشجویان عملکرد مربی را ضعیف و تنها ۳۱/۷ درصد خوب و مابقی عملکرد مربی را متوسط ارزیابی کرده اند. در حیطه برخورد با دانشجو ۶۶/۲ درصد از دانشجویان وضعیت را خوب و ۳۳/۱ درصد متوسط و تنها ۰/۷ درصد ضعیف گزارش کردند، در حیطه‌ی محیط آموزشی ۷۵/۴ درصد دانشجویان وضعیت محیط آموزشی را خوب و تنها ۲/۸ درصد ضعیف و مابقی وضعیت محیط آموزش کارورزی را متوسط و در حیطه‌ی نظارت و ارزشیابی ۵۷ درصد

جدول ۱: ارتباط بین رضایت دانشجویان با جنسیت و رشته تحصیلی

P	میانگین نمره رضایت ± انحراف معیار	تعداد	متغیر
۰/۰۰۶*	۱۵/۲۳ ± ۶۸/۲۷	۳۰	مرد
	۱۰/۹۸ ± ۶۱/۳۸	۱۱۲	زن
	۱۳/۱ ± ۶۴/۸۲	۱۴۲	کل
۰/۹۵**	۱۲/۸ ± ۶۵/۸۱	۲۷	پرستاری
	۹/۱ ± ۶۷/۱۲	۵۸	مامایی
	۱۱/۵۳ ± ۶۸/۷۳	۵۷	اتاق عمل
	۱۰/۷۳ ± ۶۷/۵۲	۱۴۲	کل
۰/۹۶*	۱۰/۸ ± ۶۷/۴۷	۷۴	کاردانی
	۱۰/۷ ± ۶۷/۵۷	۶۸	کارشناسی
	۱۰/۷۶ ± ۶۷/۵۲	۱۴۲	کل

(* آزمون t مستقل (** آزمون آنالیز واریانس (ANOVA))

بحث و نتیجه‌گیری

می تواند برای هر دانشگاه با توجه به امکانات متفاوت باشد، در واقع بر اساس وضع موجود هر دانشگاه باید برنامه ریزی متناسب صورت گیرد (۱۹).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد، بیش از نیمی از دانشجویان رضایت از مربی را در سطح متوسط گزارش کرده اند، در مطالعه سیاوش وهابی نشان داد که رضایت از مربی را در سطح خوب (۱۶) و مطالعه دارابی (۲۰) رضایت دانشجویان از مربی را متوسط گزارش کرده بودند که با نتایج مطالعه حاضر همخوانی دارد. در مطالعه وهابی، دانشجویان کیفیت آموزش بالینی در حیطه‌ی عملکرد مربیان بالینی را در حد نسبتاً مطلوب گزارش کردند (۴)، بطور کلی در مطالعات انجام شده و مطالعه حاضر رضایت از مربی خیلی رضایت بخش نبوده (عمدتاً در سطح متوسط گزارش شده است) و یکی از مشکلات آموزش در عرصه بر اساس نظر دانشجویان، عدم نظارت کافی مربیان است از این رو رسیدگی به نحوه آموزش

بر اساس نتایج درصد زیادی از افراد رضایتمندی از وضعیت آموزش بالینی در حیطه برنامه‌ریزی و اهداف را متوسط گزارش کرده‌اند، در مطالعه سیاوش وهابی نشان داد که دانشجویان وضعیت آموزش بالینی در حیطه برنامه ریزی و اهداف را در حد خوب گزارش کرده‌اند (۱۶)، در مطالعه فتوکیان نیز رضایت از برنامه‌ریزی و اهداف آموزشی در همین وضعیت قرار داشت و دانشجویان از رضایت متوسط تا خوب برخوردار بودند (۱۷)، با توجه به اهمیت رضایت دانشجویان از برنامه‌های آموزشی، به نظر می رسد برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌ها مرتبط با آموزش بالینی نیاز به تجدید نظر دارد (۱۷، ۱۸)، چرا که برنامه‌ریزی مناسب آموزشی می تواند منجر به افزایش کیفیت خدمات مراقبت و آموزش بالینی گردد (۱۸)، نکته بسیار مهم در زمینه برنامه‌ریزی آموزشی، انطباق اهداف با امکانات موجود و واقع بینانه بودن آن می باشد که

توجه خاصی مبذول و از راهکارهای مناسبی در این زمینه استفاده نمایند (۱۲).

در حیطه‌ی نظارت و ارزشیابی نیز ۵۷ درصد دانشجویان وضعیت را خوب، ۴۲/۳ درصد متوسط و ۰/۷ درصد ضعیف گزارش نمودند، که نزدیک به مطالعه وهابی (۱۶) و دارابی بوده (۲۰)، که نشان از رضایت دانشجویان از وضعیت ارزشیابی اساتید و مهارت کافی آنان است (۱۶)، در مطالعات صورت گرفته عدم وجود یک ابزار و شیوه مشخص برای ارزشیابی به عنوان یک مشکل در کارورزی مطرح شده است (۱۵)، بطوری که در یک مطالعه بسیاری از دانشجویان خواستار تجدید نظر در شیوه ارزشیابی شده اند (۱۵)، از این رو وجود شیوه های یکسان و مشخص ارزشیابی و کاربردی یکسان آن برای همه‌ی دانشجویان کارورز، ضروری به نظر می رسد. همچنین میانگین نمره رضایت پسران نسبت به دختران در سطح بالاتری قرار داشت، که با مطالعه طاهری همخوانی دارد (۲۲) شاید به دلیل طرز تفکر پسران بوده و تفاوت می‌تواند در شخصیت دو جنس در برخورد و نحوه مقابله با مشکلات باشد (۲۲).

در کل درصد زیادی از دانشجویان نسبت به وضعیت کارآموزی رضایت کمتر از خوب (متوسط و ضعیف) داشته‌اند، که برای رفع اشکالات موجود در برنامه های کارآموزی اقدامات لازم باید بر اساس مشکلات بدست آمده از نتایج، انجام گیرد. بطور کلی در مطالعه حاضر از دیدگاه دانشجویان حیطه‌های ارزشیابی بالینی (اهداف و برنامه آموزشی)، (عملکرد مربی) و (نظارت و ارزشیابی) وضعیت نامناسب تری را دارا بودند، از این رو نیاز به بومی سازی و تناسب برنامه‌های آموزشی و امکانات موجود، استفاده از مربیان کارآمد و با روابط اجتماعی بالا و برخورد خوب با دانشجو و یکسان کردن شیوه ارزشیابی برای همه دانشجویان ضروری به نظر می‌رسد.

قدردانی

نویسنده‌گان از معاونت تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی زاهدان بخاطر حمایت‌های مالی این طرح و همچنین دانشجویان که در اجرای این آن همکاری داشتند تشکر می نمایند.

مربیان می تواند در بهبود وضعیت آموزش و یادگیری موثر باشد (۱۷). بر اساس مطالعات صورت گرفته، یکی از مهم‌ترین تعیین کننده‌های آموزش بالینی اثربخش، عملکرد مربیان بوده، زیرا مربی کسی است که با داشتن خصوصیتی مثل برقراری ارتباط اثربخش، دانش و تجارب خود را به دانشجویان منتقل می نماید و می توان گفت که پل ارتباطی بین تئوری و بالین است، لذا در برنامه‌ریزی جهت بهبود آموزش بالینی، یکی از موارد مهم و قابل توجه مربی و عملکرد وی است (۱).

نتایج مطالعه حاضر نشان داد که رضایتمندی دانشجویان در حیطه برخورد با دانشجو وضعیت خوب ۶۶/۲ درصد و ۳۳/۱ درصد متوسط و تنها ۰/۷ درصد ضعیف گزارش کردند، که در راستای مطالعه سیاوش وهابی بوده که بیشتر دانشجویان همکاری محیط‌های بالینی را در حد خوب ارزیابی کردند (۱۶)، یکی از عوامل موثر برآموزش، جو حاکم بر محیط آموزشی است که شامل نحوه ارتباط و برخورد پرسنل و دست اندرکاران محیط آموزشی است و مربیان نیز در ایجاد این جو، نقش بسزایی ایفا می کنند، از نظر دانشجویان محیطی مناسب یادگیری است که به دانشجویان احترام گذاشته و فرصت مناسب برای یادگیری و دستیابی اهداف به آن‌ها داده شود (۲۱). لذا توصیه می شود که به این مقوله توجه بیشتری مبذول شود، در این راستا معاونین و مدیران گروه‌های آموزشی دانشکده‌های پرستاری نقش بسیار مهمی دارند که یکی از این راهکارها، انتخاب مربیان کارآموزده، با تجربه و با معلومات کافی است (۱۷).

رضایت دانشجویان در حیطه ی محیط آموزشی وضعیت به نسبت مطلوب بود، به گونه‌ای که ۷۵/۴ درصد دانشجویان وضعیت را خوب دانستند، که این نتیجه نسبت به مطالعه وهابی بهتر بوده (۱۶)، البته در این حیطه نیازمند مداخلات برای بهتر شدن وضعیت نیز می باشد، بطوری که در مطالعه پیمان و همکاران نامناسب بودن محیط یکی از مشکلات عمده در کارآموزی گزارش شده (۱۵)، از این رو مسئولان بخش درمان می‌بایست به این موضوع توجه بیشتری نموده و محیط کامل و مجهزی را برای دانشجویان کارورز فراهم کنند (۱۶)، چرا که دسترسی ناکافی به امکانات آموزشی و رفاهی در بخش های بالینی از عوامل مشکل ساز برای یادگیری بوده (۴)، لذا توصیه می‌گردد که دست اندرکاران به این نکته مهم که باعث ایجاد تنش و کاهش انگیزه یادگیری در دانشجویان می شود،

References

- 1-Baraz Pordanjani S, Fereidooni Moghadam M, Loorizade M.[Clinical Education Status According to the Nursing and Midwifery Students' Point of View, Tehran University of Medical Sciences]. *Strides in Development of Medical Education* 2009; 5 (2):102-12. [persion]
- 2-Tavakoli-ghochani H, Karimi Z, Taefi Z, Hosieni R. [Characteristics of effective clinical instructor of Nursing and Midwifery Students in North Nursing and Midwifery Students Khorasan University of Medical Sciences]. *Journal of north Khorasan University of medical sciences* 2009; 2 (3): 65-70.[persion]
- 3-Kelly C. Student's perceptions of effective clinical teaching revisited. *Nurse Education Today* 2007; 27 (8): 885-92.
- 4-Vahabi S, Ebadi A, Rahmani R, Tavallaei A, Khatouni A, Tadrissi S, et al. [Comparison of the status of clinical education in the views of nursing educators and students]. *Bimonthly Educ Strateg Med Sci* 2011; 3 (4):179-82. [persion]
- 5-Nahas VL, Nour V, Al-Nobani M. Jordanian undergraduate nursing students' perceptions of effective clinical teachers. *Nurse Education Today*. 1999; 19 (8): 639-48.
- 6- Addis G, Karadag A. An evaluation of nurses' clinical teaching role in Turkey. *Nurse Education Today* 2003; 23 (1): 27-33.
- 7-Delaram M. [Clinical education from the viewpoints of nursing and midwifery students in Shahrekord University of Medical Sciences]. *Iranian Journal of Medical Education* 2006; 6 (2): 129-35. [persion]
- 8- Sahebzamani M, Salahshooran Fard A, Akbarzadeh A, Mohammadian R. [Comparison the viewpoint of nursing students and their trainers regarding preventing and facilitating factors of effective clinical teaching in Islamic Azad University]. *Marageh Branch* 2011;21 (1): 38-43. [persion]
- 9- Lotfi M, Hashemi F, Rastak S. [Evaluation of students' clinical skills in the operating room, fourth and fifth semester of college Qazvin in 2011]. *edrak* 2011; 6 (22): 43-6. [persion]
- 10- moridi g, valiee s, khaledi s, Fathi M, Shafiean M, Gharibi F. [Clinical Education Stressors from the Perspective of Students of Nursing, Midwifery, and Operating Room: A Study in Kurdistan University of Medical Sciences]. *Iranian Journal of Medical Education* 2012; 11(7): 675-84. [persion]
- 11-Mohammadian A, Khanbabazadeh M. [Students, Satisfaction with Different Units Functions in Ardabil University of Medical Sciences]. *Journal of Ardabil University of Medical Sciences* 2009; 9 (1): 55-61. [persion]
- 12-Hadizadeh F, Firoozi M, Shamaeyan Razavi N. [Nursing and Midwifery Students Perspective on Clinical Education in Gonabad University of Medical Sciences]. *Iranian Journal of Medical Education* 2005; 5 (1): 70-8. [persion]
- 13-Salimi T, Khodayarian M, Rajabioun H, Alimandegari Z, Anticchi M, Javadi S, et al. [A survey on viewpoints of nursing and midwifery students and their clinical instructors at Faculty of Nursing and Midwifery of Shahid Sadoughi University of Medical Sciences towards clinical education during 2009-2011]. *The Journal of Medical Education and Development* 2012; 7 (3): 67-78. [persion]
- 14-Midgley K. Pre-registration student nurses perception of the hospital-learning environment during clinical placements. *Nurse Education Today*. 2006; 26 (4): 338-45.

- 15-Peyman H, Darash M, Sadeghifar J, Yaghoubi M, Yamani N, Alizadeh M. [Evaluating the Viewpoints of Nursing and Midwifery Students about Their Clinical Educational Status]. *Iranian Journal of Medical Education* 2011; 10 (5): 1121-30. [persion]
- 16-Siavash Vahabi Y, Ebadi A, Rahmani R, Tavallaei A, Khatouni AR, Tadrissi S D, et al. [Comparison of the status of clinical education in the views of nursing educators and students]. *Bimonthly Educ Strateg Med Sci* 2011; 3 (4): 179-82. [persion]
- 17-Fotoukian Z, Hosseini SJ, Beheshti Z, Zabihi A, Aziznejad P, Ghaffari F. [Clinical Education Status According to the Nursing Students' Point of View] , *Babol Medical Sciences University* 2013; 1 (1): 26-33. [persion]
- 18-Sharif F, Masoumi S. A qualitative study of nursing student experiences of clinical practice. *BMC nursing* 2005; 4 (1): 6.
- 19-Raisler J, O'Grady M, Lori J. Clinical teaching and learning in midwifery and women's health. *Journal of Midwifery & Women's Health* 2003; 48 (6): 398-406.
- 20-Darabi F. [Evaluation of clinical training from the wiewpoit of kermanshah students last term compared wiht nursing and midwifery students]. *yazd univ med sci J* 2007; 15 (5): 23-9. [persion]
- 21-Mirzabeigi Gh SM, Shirazi F, Heidari Sh, Salemi S. [Nursing Students' and Educators' Views about Nursing Education in Iran]. *IJNR*. 2011; 6 (20) :64-74. [persion]
- 22-Tahery N, Kaiali M, Yaghoobi M, Koleini Z. [The stressors of clinical training in nursing students-Abadan nursing faculty (2009)]. *Modern Care* 2011;8(3):159-65. [persion]

Nurse and Midwifery Students' Satisfaction of Clinical Education in Hospitals of Zahedan

Pournamdar Z¹, Salehiniya H^{2*}, Shahrakipoor M³, Sohrabzade S⁴

Received: 2014/8/24

Accepted: 2015/4/6

Abstract

Introduction: Clinical education can be seen as facilitator of learning in clinical environment. Recognizing the problems in this field is the first step to improve educational programs. So this study aimed to determine nurse and midwifery students' satisfaction of clinical education in hospitals of Zahedan in 2014.

Methods: In this cross-sectional study, 142 senior paramedical students including (Nursing, midwifery and operation room) that were selected by census method from nursing – midwifery school of Zahedan university of medical sciences participated data was collected by valid and reliable questionnaires and analyzed by descriptive statistics and t-test and ANOVA, through SPSS.

Results: In the training scope, (76.8%), consent of the instructor scope (70.2), dealing with student's scope, (33.9%), the learning environment scope (24.6%), and the monitoring and evaluation scope 43% of students reported unsatisfied situation, and the relationship between gender and satisfaction with clinical education was significant, but there was no significant relationship between satisfaction and field of study.

Conclusion: considering the low level of students satisfaction about instructor performance, programs, and evaluation method So it is suggested to ; revise the curriculum according to the educational needs of students and integrate evaluation methods students in internship.

Keywords: Satisfaction, Students, education, Evaluation

Corresponding Author: Salehiniya H. Minimally Invasive Surgery Research Center, Iran University of Medical Sciences, Tehran, Iran. alesaleh70@yahoo.com

Pournamdar Z. Operation Room Dept, Zahedan University of Medical Sciences. Zahedan, Iran.

Shahrakipoor M. Biostatistics dept, Zahedan University of medical sciences. Zahedan, Iran.

sohrabzade S. School of Nursing and Midwifery, Zahedan University of Medical Sciences, Zahedan, Iran.